
Å fange opp, for å følge opp

AV: KRISTIN KYHEN RAMSTAD, SENIORRÅDGIVER, SKEDSMO KOMMUNE

Ungdata-undersøkelsen i Skedsmo kommune i 2016 avdekket interessante funn om politiske meninger og holdninger blant lokal ungdom. Hele 1258 av de unge rapporterte at de støttet valget til ungdommer som hadde dratt til Syria for å hjelpe til, enten på en ikke-voldelig måte eller for å kjempe med våpen. For å forstå mer om bakgrunnen for de unges politiske holdninger, gikk kommunen i gang med en HKH-undersøkelse.

I vår lokale Ungdata-undersøkelse hadde vi valgt å inkludere spørsmål fra tilleggsmodulen om politikk og samfunn. Fra både skolehold og fritidssektor hadde vi tidligere fått bekymringsmeldinger som kunne tyde på at det var ungdommer som manglet sosial og kulturell tilhørighet i skole- og nærmiljøet sitt. Flere av resultatene fra Ungdata-undersøkelsen bidro til å skape nysgjerrighet og lyst til å foreta en nærmere undersøkelse.

For eksempel rapporterte 5 prosent av de unge at de i stor grad eller i svært stor grad støttet valget til ungdommer som hadde dratt til Syria for å kjempe med våpen. I tillegg var det 35 prosent som svarte at de i stor grad eller svært stor grad støttet valget til ungdommer som hadde dratt til Syria for å hjelpe på en ikke-voldelig måte.

Det var i analysene av disse tallene at vi ble introdusert for metoden Hurtig kartlegging og handling (HKH). Metoden innebærer involvering av ungdom og lokale krefter og tjenester. Vi skjønnte fort at ved å bruke HKH-manualen ville vi på en rask og effektiv måte få svar på problemstillingene vi ønsket å belyse.

Involverer ulike aktører

Prosjektleder i arbeidet vårt, Odd Glasø Knutsen, sier at han opplevde det som positivt å bruke HKH-metodikken i kartleggingsprosessen:

- Denne metodikken gir mange fordeler. Her vil jeg spesielt trekke fram involvering av mange aktører for å finne fram til riktig problemstilling for kartleggingen, sier Knutsen.

- Brukermedvirkning gjennom innledende konsultasjon ga oss muligheter til å jobbe godt med problemstillingen. Dette var helt avgjørende for å kunne spisse den og utarbeide en god intervjuguide som alle i kartleggingsteamet forpliktet seg til å bruke.

I arbeidet vårt var det viktig å ha med representanter fra frivillig sektor både i kartleggingsteamet, i innledende og avsluttende konsultasjon, og som intervjuobjekter. Dette ga noen begrensninger, da deler av arbeidet måtte utføres utenom vanlig arbeidstid. Likevel klarte vi å tilpasse oss og gjennomførte både møter og intervjuer på kveldstid.

Forpliktende intervjuguide

- Med et kartleggingsteam på åtte personer var det ikke alltid like lett å få alle til å delta på de planlagte, ukentlige møtene. For å gjøre analysearbeidet lettere etablerte jeg derfor en liten arbeidsgruppe på tre, som arbeidet med å presentere alt innsamlet materiale, forteller Knutsen.

Knutsen mener at et godt resultat er avhengig av at alle involverte har et eierforhold til oppdraget og prosessen. Alle åtte i kartleggingsteamet var aktive i intervjufasen, og alle brukte personer i eget nettverk som intervjuobjekter. Vi hadde en intervjuguide som alle forpliktet seg til å bruke, og oppsummering fra intervjuene ble lagt inn i analyseskjemaer. Dette ga teamet et godt grunnlag for å se hva som allerede ble utført og fungerte godt. Metoden ga oss samtidig mulighet til å avdekke områder hvor det var viktig å rette fremtidig innsats.

Flere av resultatene fra
Ungdata-undersøkelsen bidro
til å skape nysgjerrighet og
lyst til å foreta en nærmere
undersøkelse.

Gi andre mulighet til å lære

På spørsmålet om hvilke refleksjoner, eventuelle dilemmaer og utfordringer som oppstod i prosjektet, svarer prosjektlederen slik:

- Det var flott å få fram mange synspunkter på kort tid. Prosessen åpnet for nye tanker, ideer og forslag til løsninger. Slik utviklet vi ny kunnskap sammen. I tillegg er dette en god måte å involvere ungdom, frivillig sektor og ansatte i offentlig sektor på.

En av fordelene med HKH-metoden er at man får skriftliggjort resultatene fra prosessen og samlet dem i en rapport, som også inneholder en handlingsplan. Rapporten gir andre mulighet til å lære, bli inspirert og motivert til å sette inn en ekstra innsats på ett eller flere områder.

- Det er svært viktig at handlingsplanen som fulgte rapporten, ble forankret både politisk og i organisasjonen. Kun slik har den noen verdi, understreker Knutsen.

Han har brukt kartleggingsresultatene fra HKH-prosjektet inn i foredrag for ulike grupper og organisasjoner i Skedsmo kommune. Dette er en god måte å spre kunnskap på, og ikke minst motivere til innsats i frivillig sektor.

Resultatene av HKH-kartleggingen viste blant annet at ungdommene syntes det var vanskelig å forstå spørsmålene i modulen politikk og samfunn. De opplevde dem som dårlig formulert, og ga videre uttrykk for at spørsmålene måtte være mer personlige slik at det ble lettere å forholde seg til dem. Det som kom tydelig fram, var at flere ungdommer opplever utenforskap og ensomhet fordi de ikke har økonomi til å delta i organiserte aktiviteter, ferieturer eller andre sosiale aktiviteter.

Skedsmo kommune har derfor satset sterkt på å få til gratis aktivitetstilbud for ungdom i sommerferien, og på at flere unge skal få mulighet til å tjene sine egne penger gjennom et sommerjobbprosjekt for ungdom i kommunal regi.

Personlig er jeg glad for at de eksterne deltakerne i kartleggingsgruppa har lært mye av selve metodikken og fått ny kunnskap som nå blir formidlet til innbyggerne. Som ansatt i kommunen og skribent av rapporten «Ung i Skedsmo: Kartlegging av sosial og kulturell tilhørighet - inkludering i et flerkulturelt samfunn», er jeg stolt over HKH-arbeidet. Det er flott at kommunen var villig til å bruke ekstra ressurser for å gå i dybden av problemområder som kom fram i den lokale Ungdata-undersøkelsen.

Det er flott at kommunen var villig til å bruke ekstra ressurser for å gå i dybden av problemområder som kom fram i den lokale Ungdata-undersøkelsen.

FAKTA OM HKH:

- HKH-metoden er basert på en systematisk kartlegging av ulike forhold innenfor et avgrenset område i en kommune.
- Bakgrunnen for en HKH-prosess kan for eksempel være mistanke om forverring av rusvanene til en ungdomsgruppe eller forbruk av nye rusmidler i et område.
- For å avdekke fakta inviteres først alle faginstansene som møter disse ungdommene, til en «innledende konsultasjon». På denne kursdagen utveksles informasjon mellom f.eks. miljøarbeidere i ungdomsklubben, lærere og rådgivere i skolen, politiet og utekontakten.
- Gjennom intervjuer med tjenestene, analyse av eksisterende informasjon og gruppearbeid får de fram sin kjennskap om problemet, og får dermed en mer helhetlig forståelse av hva de står overfor. Senere intervjues nøkkelpersoner, før man gjennomfører dybdeintervjuer med et utvalg av ungdommer eller andre målgrupper. Gjennom hele prosessen dokumenteres og systematiseres nye funn etter faste maler. Målet er å kartlegge både problemområdet og nåværende problemhåndtering, og analysere mangler i nåværende problemhåndtering.
- Kartleggingen skal ideelt foregå innenfor en periode på seks til åtte måneder, og sluttrapporten skal kunne ut i en konkret handlingsplan.
- En HKH-prosess tar i bruk både kvalitative metoder som for eksempel observasjon, fokusgrupper og intervjuer, og mer kvantitative metoder som spørreundersøkelser. Ved hjelp av en slik metodetriangulering skal enhetene oppnå en helhetlig forståelse, som gjør det mulig å utarbeide en handlingsplan.

Les mer om HKH ved KoRus-Øst her: <https://www.rus-ost.no/folkehelse-og-ungdata/hkh> eller ta kontakt med ditt regionale KoRus.

Ung i Skedsmo:

Kartlegging av sosial og kulturell tilhørighet

HKH-rapporten til Skedsmo kommune finner dere her:
<https://www.skedsmo.kommune.no/globalassets/utdanning/ungrapport.pdf>